

ИЗВЕШТАЈ О ЗЕМЉОТРЕСУ КОД ЛИВНА (БиХ)

Дана 17. фебруара 2026. године регистрован је умерен земљотрес, јачине 4.6 јединица Рихтерове скале, са епицентром у подручју Ливањског поља (БиХ). Земљотрес се осетио у ширем подручју западне Босне и Херцеговине и деловима суседне Хрватске.

Епицентрално подручје је део активне компресионе зоне Спољашњих Динарида, настале услед кретања Јадранске (Адриа) микроплоче према северу и североистоку у односу на Евроазију. Регионално напонско поље карактерише доминантна хоризонтална компресија, што погодује развоју реверсних раседа.

Досадашња сеизмолошка и геолошка сазнања показују да је овај раседни систем сегментиран и релативно ограничених димензија. У том контексту, регистровани земљотрес магнитуде око 4.7 јединица Рихтерове скале одражава очекивани сеизмички образац за ову структуралну зону и највероватније представља активацију мањег сегмента локалног реверсног раседа.

Сагласно решењу механизма жаришта земљотреса, реч је о доминантно реверсном механизму раседања, што претпоставља да је земљотрес настао у условима хоризонталног сажимања стенске масе, при чему се један блок потиснуо преко другог. Добијени механизам жаришта земљотреса је у складу са регионалним компресионим режимом Спољашњих Динарида и потврђује да је земљотрес последица уобичајених тектонских процеса повезаних са кретањем Адриа микроплоче.

У наредном периоду могућа је појава мањих локалних накнадних потреса у близини епицентралног подручја, док тренутни подаци не указују на повећану вероватноћу шире регионалне сеизмичке ескалације.

СТРУЧНИ КОМЕНТАР О МОГУЋОЈ ПОВЕЗАНОСТИ ЗЕМЉОТРЕСА од 10. и 17. фебруара 2026. године

Након умереног земљотреса регистрованог 17. фебруара 2026. године, у подручју Ливањског поља (Босна и Херцеговина), у јавности се поставило питање да ли овај земљотрес може бити повезан са земљотресом који се догодио 10. фебруара 2026. године у пограничном подручју Републике Србије и Северне Македоније. На основу доступних сеизмолошких података, **између ова два земљотреса не постоји директна узрочно-последична веза.**

Пре свега, кључни фактор представља међусобна удаљеност епицентра, која износи приближно 300 км. Емпиријска сазнања показују да код земљотреса ове јачине промена статичког Кулоновог напона опада веома брзо са растојањем и да је ефективни домет обично ограничен на највише десетак километара од руптуре. **На растојањима од неколико стотина километара таква промена напона је практично занемарљива и не може поуздано покренути нови земљотрес.**

Додатно, оба анализирана догађаја спадају у умерене земљотресе, са релативно малим димензијама руптуре. Регионални пренос напона, који би могао статистички утицати на активацију удаљених раседа, најчешће се разматра код знатно јачих потреса, јачине изнад

6.5 јединица Рихтерове скале. У овом случају, **магнитуде су испод тог прага, што додатно смањује вероватноћу међусобног окидања.**

Важан аргумент представља и различит тектонски контекст два подручја. Земљотрес од 10. фебруара догодио се у зони Вардарског система, где је режим напрезања сложен и укључује нормалне раседе, док се догађај код Ливна везује за Спољашње Динариде, у којима доминира компресиони, реверсни тип раседања. Дакле, **реч је о различитим раседним системима са другачијом структурном и кинематском конфигурацијом.**

Временска близина догођених земљотреса у размаку од седам дана може сугерисати могућу повезаност, али статистичке анализе сеизмичности Балкана показују да се у региону релативно често региструју земљотреси магнитуде изнад 4 јединице Рихтерове скале. У таквим условима **појављивање два умерена земљотреса у размаку од неколико дана најчешће се објашњава очекиваном текућом сеизмичношћу, а не међусобним окидањем.**

Теоријски, динамичко окидање врло слабих потреса на великим удаљеностима није потпуно искључено, али за конкретан пар земљотреса тренутно **не постоје индикације таквог процеса обзиром да нема забележене миграције сеизмичности између сеизмогених зона нити континуираног кластера земљотреса који би указивао на међусобну повезаност.**

Дакле, може се закључити да **не постоје индикације о физичкој или узрочној повезаности** између земљотреса од 10. фебруара 2026. године, у пограничном подручју Републике Србије и Северне Македоније, и земљотреса од 17. фебруара 2026. године код Ливна. Највероватније је реч о два независна догађаја у оквиру регионалне сеизмичности Балкана. У овом тренутку нема сеизмолошких показатеља који би упућивали на ширу регионалну каскаду или миграцију сеизмичности између ових сеизмогених зона.

Аутор текста: в.д. директора Љиљана Вућић Главатовић